

POSUDEK NA BAKALÁŘSKOU PRÁCI

Lucie Janovské

Postavení George Sorose a jeho nadační sítě v procesu obnovy občanské společnosti v České republice po r. 1989

Bakalářská práce **Lucie Janovské**, nazvaná ***Postavení George Sorose a jeho nadační sítě v procesu obnovy občanské společnosti v České republice po r. 1989*** je rozdělena do dvou vnitřně ne zcela konzistentních částí. První je delší (celkem 35 stran) a chce mít charakter jakéhosi širšího úvodu do tématu. Velice povšechně charakterizuje problematiku neziskového sektoru po roce 1989, podává stručnou biografii George Sorose, enumeruje jeho nadační činnost a další aktivity v různých regionech a ve druhé části se chce podrobněji věnovat dvěma Sorosem podporovaným nadacím.

První část bakalářské práce Lucie Janovské, která by měla už na počátku v obecnější teoreticko-metodologické rovině rámcovat následující konkrétní výklady, je pojata velice deskriptivně a pasivně. Kromě všeobecného zjištění, že neziskový sektor v České republice před rokem 1989 neexistoval a že by potom nevznikl bez rozsáhlé pomoci ze zahraničí vlastně v celé práci neexistuje žádná hypotéza, již by práce měla testovat. Povšechné formulace, triviální zjištění a převzaté definice se v průběhu výkladu často opakují, třeba o podpoře, ponechávající autonomii místním aktivitám (např. str. 19 a 23); že Soros založil nadaci *Open society* se v knize v různých formulacích konstatuje asi desetkrát atp.

Klíčový pojem „otevřené společnosti“, který Soros převzal od Poppera, je v práci vyložen jen velice rámcově a ne zcela přesně. Je možné považovat za příznačné, že Popperovo pojetí otevřené společnosti je v práci „vyřízeno“ v jednom krátkém odstavci, a že v seznamu literatury je z Poppera uveden pouze první díl českého překladu jeho knihy o otevřené společnosti. Nelze přehlédnout autorčino nepochopení základní

intence Popperovy argumentace, která nevychází ze zjištění, že *různí lidé mají různé názory i zájmy* (str. 21), ale z originálního řešení vztahu vědění a svobody, rozpracovaného v Popperově pojetí svobody jako základního předpokladu a podmínky pokroku vědy. Popperovým problémem proto není tvorba *institucí, jež by chránily práva všech lidí*, jak se domnívá autorka (tamtéž), ale udržení otevřenosti společnosti na základě svobody diskuse a pomocí principů *falzifikace a falibismu* (mimořádně: bylo by vhodné, kdyby se při obhajobě práce autorka pokusila vysvětlit jejich význam pro konstituci otevřené společnosti).

Namísto omezení Sorosova výkladu otevřené společnosti by tedy bylo žádoucí ukázat, co Soros z Poppera převzal a co ne, případně jaké shody a rozdíly je zde možné zjistit, třeba, do jaké míry se jedná o zjednodušení Popperova konceptu atp.

Pojem otevřené společnosti kromě toho není v práci Lucie Janovské žádným způsobem strukturován (že se jedná o *nikdy nekončící změny k lepšímu*, jak tvrdí autorka, by bylo třeba objasnit s ohledem na Popperovo pojetí meliorismu) a proto v ní nemůže být ani naznačena otázka třeba po nerovnoměrném vývoji jednotlivých segmentů otevřené společnosti v československém vývoji po sametové revoluci a jejich vztahů. Nadační činnost může vývoj a proměny těchto segmentů samozřejmě stimulovat, ale je třeba sociálně filosoficky nebo i politologicky ukázat, nebo alespoň naznačit, v čem a jak: třeba jak zvláštní nadační aktivity konkrétně intervenují do jednotlivých sfér společenského, politického a případně i ekonomického života, prostřednictvím jakých programů se to děje a jaké jsou výsledky.

Teoretická a pojmová nevyjasněnost základních problémů práce pak zřetelně vystupuje v její druhé části, která by chtěla být dvěma *Případovými studii o Nadaci Open Society Fund Praha a Otevřená společnost, o.p.s.* Namísto toho se stala pouhou (s ohledem na zadání velice obecnou, jen 11. stran dlouhou) enumerací aktivit a jejich neanalytickým popisem v obou nadacích. Přitom se opírá o minimální empirický materiál, totiž převážně o jejich výroční zprávy, aniž si vůbec

klade otázku jejich možného zkreslení. Ještě horší však je, že dokonce i z těchto výročních zpráv autorka většinou čerpá pouze z jedné z nich, a sice ze Zprávy z roku 2002.

Z mého hlediska se bakalářská práce Lucie Janovské příliš nepodařila. Autorka si nepoložila žádné otázky, nehledala žádné problémy a nakonec ani nezhodnotila úspěšnost a funkce zkoumaných nadací. Před obhajobou tuto bakalářskou práci sice hodnotím jako **dostačující**, a to na spodní hranici bodové škály.

Prof. Miloš Havelka, CSc